

การบริหารจัดการสถานศึกษากับคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาราชบุรี เขต 2
THE SCHOOL MANAGEMENT AND LEARNER'S QUALITY UNDER RATCHABURI
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

¹ภัศราภรณ์ ลีลาเลิศ Patsaraporn Leelalert
²นุชนรา รัตนศิริประภา Nuchnara Rattanasiraprapha
^{1,2}มหาวิทยาลัยศิลปากร Silpakorn University, Thailand
Corresponding Author E-mail: leelalert_p@su.ac.th

Article Received: April 28, 2025. Revised: August 18, 2025. Accepted: August 21, 2025.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 2) คุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการสถานศึกษากับคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 กลุ่มตัวอย่างคือ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 จำนวน 101 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษา และคุณภาพผู้เรียน ตามแนวคิดของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 อยู่ในระดับมาก 2) คุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 อยู่ในระดับมาก 3) การบริหารจัดการสถานศึกษากับคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 มีความสัมพันธ์ลักษณะคล้อยตามกัน ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r_{xy} = 0.659$)

คำสำคัญ: การบริหารจัดการ, คุณภาพผู้เรียน, สถานศึกษา

Abstract

The purposes of this research were to know 1) the school management under Ratchaburi primary educational Service Area Office 2 2) learner's quality under Ratchaburi primary educational Service Area Office 2 3) the relationship between the school management and learner's quality under Ratchaburi primary educational Service Area Office 2. The sample were 101 schools under Ratchaburi primary educational Service Area Office 2. The research instrument was a questionnaire concerning the school management and learner's quality on Office for National Education Standards and Quality Assessment (Public Organization). The

statistical used to analyze the data were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation and Pearson's product moment correlation coefficient.

The research findings were as follows; 1) The school management under Ratchaburi primary educational Service Area Office 2 were at a high level. 2) Learner's quality under Ratchaburi primary educational Service Area Office 2 were at a high level. 3) There was a relationship between the school management and learner's quality under Ratchaburi primary educational Service Area Office 2 in overall had a middle positive correlation with statistical significance at .01 and correlation coefficient ($r_{xy} = 0.659$)

Keywords: Management, Learner's Quality, School

บทนำ

ประเทศไทยให้ความสำคัญด้านการศึกษาดังแต่อดีตจนถึงปัจจุบันในการพัฒนาประเทศ เห็นได้ชัดจากการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติเพื่อวางกรอบเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศ โดยแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 มุ่งเน้นการจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและมีความเสมอภาคกันในการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนาระบบการบริหารจัดการในสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ พัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) การศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในด้านการพัฒนาประเทศทุกๆ ด้าน นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการมีความมุ่งหวังที่จะให้ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาในทุกมิติ โดยเน้นให้ผู้เรียน “เรียนดี มีความสุข” ใช้หลักการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจากทุกภาคส่วนสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนให้ไปสู่เป้าหมายดังกล่าวต้องอาศัยการบริหารจัดการในองค์กร การกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนและมีทิศทางการปฏิบัติอย่างมีแบบแผน เพื่อให้บุคคลในองค์กรดำเนินงานไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ แต่ในปัจจุบันการศึกษาไทยยังคงมีจุดอ่อนที่ต้องได้รับการพัฒนาในหลายด้าน บุคคลสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาและคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีหน้าที่สำคัญในการวางแผนกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการศึกษา กำหนดวิสัยทัศน์ มีเป้าหมายและทิศทางที่ชัดเจน นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ

ในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงและก้าวผ่านศตวรรษที่ 21 สู่โลกอนาคต มีการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่เห็นได้ชัด จึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่ผู้นำจะต้องมีการพัฒนาและฝึกฝนตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง จึงต้องมีการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ดีมากขึ้นกว่าในอดีต มีกลยุทธ์ กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ของการบริหารจัดการเพื่อมุ่งพัฒนาผลลัพธ์ของการเรียนรู้ของผู้เรียน มีความสามารถในการสื่อสาร สร้างความเข้าใจ จูงใจและพัฒนาวิชาชีพบุคลากรในสถานศึกษา สามารถแก้ปัญหาและตัดสินใจในการบริหาร นำการเปลี่ยนแปลงคุณภาพสู่สถานศึกษา มุ่งมั่นให้บรรลุผลสำเร็จของวิสัยทัศน์และเป้าประสงค์ของสถานศึกษา และควรมีภาวะผู้นำทางวิชาการใช้ความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียน อันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา และการบริหารจัดการอย่างมีคุณธรรมจริยธรรมตามหลักธรรมาภิบาล (ณิรดา เวชญาลักษณ์, 2567) โดยสอดคล้องกับมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) กำหนดขึ้น ในมาตรฐานที่ 2 การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา

(สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2567) หากผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการที่ดี ทำให้การจัดการเรียนรู้ของครูมีประสิทธิภาพ และส่งผลโดยตรงต่อผู้เรียนทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพตรงตามมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดและสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ

หัวใจสำคัญของการศึกษา คือ “คุณภาพผู้เรียน” ซึ่งได้ระบุไว้อย่างชัดเจนในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 และในมาตรา 7 คุณภาพผู้เรียนจัดเป็นมาตรฐานบ่งชี้คุณภาพและความสำเร็จของสถานศึกษามาตรฐานหนึ่งตามมาตรฐานการศึกษาชาติที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้กำหนดเกณฑ์การประกันคุณภาพภายนอกและตัวชี้วัดในการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ในมาตรฐานที่ 1 ผลลัพธ์ของการเรียนรู้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2567) ซึ่งเป็นมาตรฐานที่ใช้เพื่อกำกับตรวจสอบและติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษาว่าดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานการศึกษาหรือไม่ มากน้อยเพียงใด จากผลการศึกษาคุณภาพผู้เรียนในปัจจุบัน พบว่า ด้อยคุณภาพลง สาเหตุนี้ผู้ถูกกล่าวหามากที่สุดว่าเป็นคนผิดคือครู แต่การศึกษามิใช่ความรับผิดชอบของครูเพียงฝ่ายเดียว อิทธิพลที่ส่งผลกระทบต่อทั้งครูและผู้เรียนนั้นมีทั้งผู้บริหาร นโยบาย การบริหารจัดการด้านกายภาพ งบประมาณ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562) ดังนั้น หากผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ดี มีการวางแผน กำหนดกลยุทธ์ที่ชัดเจน มีภาวะผู้นำทางวิชาการ มีการบริหารจัดการทรัพยากรทั้งในและนอกสถานศึกษาจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ พัฒนาครูและบุคลากรในสถานศึกษา รวมถึงมีการกำกับติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษา สร้างเครือข่ายร่วมมือกับภาครัฐและเอกชนในการจัดการศึกษาจะสามารถจัดการศึกษาและดำเนินงานต่างๆ ได้ตามเป้าหมายส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการจัดการศึกษาและคุณภาพผู้เรียน

ปัจจุบันคุณภาพผู้เรียนทั้งในระดับชาติและนานาชาติมีคุณภาพต่ำลง จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 (2567) ได้แสดงถึงปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการสถานศึกษาและคุณภาพผู้เรียน คือ ด้านวิสัยทัศน์ พันธกิจ และค่านิยมของสถานศึกษา รวมถึงนโยบาย ทิศทาง กลยุทธ์และแผนงานที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจสถานศึกษามีการกำหนดไว้อย่างชัดเจนแต่ยังขาดการสื่อสารและการถ่ายทอดวิสัยทัศน์ในองค์กรที่ชัดเจน ส่งผลให้การดำเนินงานในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนยังไม่มีประสิทธิภาพ ด้านผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการ และบริหารจัดการด้วยหลักธรรมาภิบาล การเข้าร่วมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) มีผลการประเมินคุณภาพอยู่ในระดับปรับปรุง ผู้บริหารสถานศึกษายังขาดการสนับสนุนให้บุคลากรสร้างพฤติกรรมการทำงานร่วมกันในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ และในด้านการใช้สื่อ อุปกรณ์ ระบบเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนจัดการการศึกษา อยู่ในระดับปรับปรุง สถานศึกษามีการสนับสนุนด้านการใช้สื่อ เทคโนโลยีในการจัดการศึกษามีการสนับสนุนเพียงเล็กน้อย ทำให้ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา และส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษา รวมไปถึงคุณภาพผู้เรียนด้านการมีสมรรถนะตามหลักสูตร มีผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-Net) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2565 มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศ และเมื่อเทียบปีการศึกษาก่อนหน้า รายวิชาคณิตศาสตร์และวิชาภาษาอังกฤษลดลงจากเดิม ในภาพรวมค่าเฉลี่ยลดลง ในทำนองเดียวกันผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านการเขียนของผู้เรียน (RT) ด้านการอ่านออกเสียง มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าระดับจังหวัด และต่ำกว่าระดับภาค และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น อยู่ในระดับ

ปรับปรุง ในทำนองเดียวกันความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต การนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน อยู่ในระดับปรับปรุง ด้านผู้เรียนสามารถนำตนเองในการเรียนรู้ ผู้เรียนยังไม่สามารถนำความรู้สู่ การปฏิบัติหรือสร้างสรรค์ผลงาน ชิ้นงาน นวัตกรรมต่างๆ ได้เป็นที่ประจักษ์ โดยความสามารถในการสร้าง นวัตกรรมเชื่อมโยงองค์ความรู้และประสบการณ์มาสร้างสรรค์สิ่งใหม่ อยู่ในระดับควรพัฒนา (สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2, 2567)

จากปัญหาข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่าต้องมีการพัฒนาในด้านของคุณภาพผู้เรียนหลายด้าน โดยต้อง อาศัยการวางแผน การกำหนดกลยุทธ์ วิสัยทัศน์ในการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาของ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการบริหารจัดการสถานศึกษากับคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 เพื่อนำผลวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงคุณภาพการจัด การศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อทราบการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2
2. เพื่อทราบคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2
3. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการสถานศึกษากับคุณภาพผู้เรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

สมมติฐานการวิจัย

1. การบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง
2. คุณภาพผู้เรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 อยู่ในระดับ ปานกลาง
3. การบริหารจัดการสถานศึกษากับคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีความสัมพันธ์กัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ที่มีแผนแบบการวิจัยโดยใช้กลุ่ม ตัวอย่างเดียว ศึกษาสภาพการณ์ไม่มีการทดลอง โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
 - 1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวนทั้งสิ้น 145 แห่ง
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวนทั้งสิ้น 108 แห่ง ซึ่งได้มาโดยผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตาราง ประเมินขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970) แล้วเลือกตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่ง ประเภท (stratified random sampling) โดยจำแนกตามอำเภอ

2. ผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 2 คน ประกอบด้วย 1) ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน และ 2) ครู จำนวน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 216 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ในเรื่อง เพศ อายุ ระดับการศึกษา สูงสุด ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน ประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน โดยออกแบบเป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ จำนวน 5 ข้อ ตอนที่ 2 การบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ตอนที่ 3 คุณภาพผู้เรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 โดยแบบสอบถาม (Questionnaires) ตอนที่ 2 และตอนที่ 3 มีลักษณะเป็นคำถามที่มีเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริค (Scoring rubric) มีเกณฑ์การให้คะแนนตามหลักการของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยศึกษาวรรณกรรมเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษากับคุณภาพผู้เรียน แล้วนำมาสร้างเป็นแบบสอบถามภายใต้คำแนะนำและคำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและการปรับปรุงพัฒนา ไม่มีการเสนอแบบสอบถามต่อผู้เชี่ยวชาญ เนื่องจากใช้แบบสอบถามตามคู่มือที่ได้มาตรฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) โดยเสนอแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมพิจารณาและปรับปรุงแก้ไขสำนวนภาษา เพื่อความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนิยามตัวแปร เนื่องจากใช้แบบสอบถามตามคู่มือที่ได้มาตรฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) จึงไม่ต้องนำไปทดลองใช้ (try out) และไม่มีการคำนวณและวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (reliability) จากนั้นจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 จำนวน 108 แห่ง

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

5.1 การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ให้ข้อมูล คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน ประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ คือ ความถี่ และร้อยละ

5.2 การวิเคราะห์ระดับการบริหารจัดการสถานศึกษา หรือระดับคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ คือ มัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยพิจารณาค่ามัชฌิมเลขคณิตเทียบกับเกณฑ์ ตามแนวคิดของ Best (1970)

5.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการสถานศึกษากับคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ คือ การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient : r_{xy}) (ศิริชัย กาญจนวาสี, ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ และดิเรก ศรีสุขโข, 2559)

สรุปผลการวิจัย

1. การบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 สรุปผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารจัดการสถานศึกษา

ด้าน	การบริหารจัดการสถานศึกษา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1	วิสัยทัศน์ พันธกิจ และค่านิยมของสถานศึกษา (X_1)	4.33	0.64	มาก	1
2	นโยบาย ทิศทาง กลยุทธ์และแผนงานสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจ (X_2)	4.13	0.71	มาก	4
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการและบริหารจัดการด้วยหลักธรรมาภิบาล (X_3)	4.23	0.66	มาก	2
4	แผนงานและการดำเนินงานด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา (X_4)	4.00	0.72	มาก	6
5	กระบวนการนิเทศการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ (X_5)	4.14	0.71	มาก	3
6	การใช้สื่อ อุปกรณ์ ระบบเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา (X_6)	4.23	0.70	มาก	2
7	การจัดสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ (X_7)	4.09	0.71	มาก	5
8	สวัสดิการ สวัสดิภาพ แนวทางการป้องกันโรค อุบัติภัย ภัยพิบัติ (X_8)	3.96	0.75	มาก	7
9	ระบบและกระบวนการช่วยเหลือผู้เรียน (X_9)	4.13	0.66	มาก	4
10	การเสริมสร้างเครือข่ายผู้ปกครอง องค์กร และชุมชน เพื่อความร่วมมือในการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน (X_{10})	4.14	0.69	มาก	3
	รวม (X_{tot})	4.14	0.55	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานจากมากไปน้อย พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานจากมากไปน้อย คือ ด้านวิสัยทัศน์ พันธกิจ และค่านิยมของสถานศึกษา มีค่ามัธยฐานมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการและบริหารจัดการด้วยหลักธรรมาภิบาล และด้านการใช้สื่อ อุปกรณ์ ระบบเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา ด้านกระบวนการนิเทศการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ ด้านการเสริมสร้างเครือข่ายผู้ปกครอง องค์กรและชุมชนเพื่อความร่วมมือในการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน ด้านนโยบาย ทิศทาง กลยุทธ์และแผนงานสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจ ด้านระบบและกระบวนการช่วยเหลือผู้เรียน ด้านการจัดสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ ด้านแผนงานและการดำเนินงานด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา และด้านสวัสดิการ สวัสดิภาพ แนวทางการป้องกันโรค อุบัติภัย ภัยพิบัติ มีค่ามัธยฐานน้อยที่สุด ตามลำดับ

2. คุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 สรุปผลดังในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการวิเคราะห์ระดับคุณภาพผู้เรียน

ด้าน	คุณภาพผู้เรียน	$(\bar{x})$	(SD)	ระดับ	อันดับ
1	ผู้เรียนมีสมรรถนะตามหลักสูตรสถานศึกษา (Y_1)	4.33	0.62	มาก	1
2	ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรสถานศึกษา (Y_2)	4.29	0.63	มาก	2
3	ผู้เรียนสามารถนำตนเองในการเรียนรู้ (Y_3)	3.97	0.67	มาก	3
	รวม (Y_{tot})	4.19	0.55	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า คุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 (Y_{tot}) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย คือ ผู้เรียนมีสมรรถนะตามหลักสูตรสถานศึกษา มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุด ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรสถานศึกษา และผู้เรียนสามารถนำตนเองในการเรียนรู้ มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด ตามลำดับ

3. การบริหารจัดการสถานศึกษากับคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ผลดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product-Moment Correlation Coefficient) ระหว่างการบริหารจัดการสถานศึกษากับคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2

ตัวแปร	Y_1	Y_2	Y_3	Y_{tot}
X_1	.441**	.384**	.431**	.489**
X_2	.462**	.471**	.510**	.563**
X_3	.417**	.425**	.421**	.492**
X_4	.393**	.347**	.441**	.462**
X_5	.479**	.477**	.571**	.597**
X_6	.452**	.391**	.431**	.496**
X_7	.414**	.464**	.432**	.510**
X_8	.381**	.439**	.454**	.497**
X_9	.406**	.416**	.450**	.497**
X_{10}	.511**	.475**	.533**	.593**
X_{tot}	.552**	.545**	.594**	.659**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า การบริหารจัดการสถานศึกษา (X_{tot}) มีความสัมพันธ์กับคุณภาพผู้เรียน (Y_{tot}) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ในลักษณะคล้อยตามกัน ($r_{xy} = .659$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการสถานศึกษา (X_{tot}) กับคุณภาพผู้เรียนรายด้าน (Y_1 - Y_3) พบว่า มีความสัมพันธ์ทั้งหมดอยู่ในระดับปานกลาง ในลักษณะคล้อยตามกัน และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพผู้เรียน (Y_{tot}) กับการบริหารจัดการสถานศึกษารายด้าน (X_1 - X_{10}) พบว่า มีความสัมพันธ์ทั้งหมดอยู่ในระดับปานกลาง ในลักษณะคล้อยตามกัน ในทำนองเดียวกันเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการสถานศึกษา (X_{1-10}) กับ คุณภาพผู้เรียน (Y_{1-3}) แต่ละด้านพบว่า มีความสัมพันธ์กันทั้งหมดอยู่ในระดับปานกลาง ในลักษณะคล้อยตามกัน

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้พบผลการวิจัยสำคัญที่นำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า การบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 เป็นผู้บริหารที่มีความสามารถในการวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา นำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกและผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา วิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนและนำมาทำการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และค่านิยมของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา มีการใช้กลยุทธ์และวางแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ที่ตั้งไว้ โดยใช้การบริหารงานอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมพัฒนาการจัดการศึกษา เป็นผู้นำทางวิชาการในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา สื่อการสอน และกระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ของบุคลากรภายในสถานศึกษาที่มุ่งพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน เปิดโอกาสให้คณะครูได้แสดงความคิดเห็นและนำผลไปตัดสินใจแก้ไขปัญหให้ตรงตามเป้าหมายของสถานศึกษา มีแผนงานในการพัฒนาครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาชีพและทักษะใหม่ๆ ในการทำงาน มีความสามารถในการพัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างไปถึงการส่งเสริมให้ครูจัดหาสื่อ เทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการนิเทศ กำกับ ติดตามผลการปฏิบัติงานครูและบุคลากรทางการศึกษานำไปสู่การช่วยเหลือ แนะนำและส่งเสริมให้เกิดคุณภาพการจัดการเรียนรู้ มีความสามารถในการกำหนดแผนการจัดการความเสี่ยง ความปลอดภัยและการดูแลคุ้มครองผู้เรียนในทุกด้านผ่านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และมีความสามารถในการเข้าถึงชุมชน ผู้ปกครอง สร้างเครือข่ายการร่วมมือในการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของจิรัสสา ไสยแก้ว, บำรุง ศรีนวลปาน และกุสุมา ใจสบาย (2561) ที่พบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการวิจัยของอำภา น้อยสนิท, พงนิย มั่งคั่ง และอำนาจ บุญประเสริฐ (2565) ที่พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติพงษ์ ศรีสาลี, ลินดา นาคโปย และพรทิพย์ อันเกษม (2567) ที่พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการศึกษาคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า คุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 มีนโยบายมุ่งส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้นั้นให้ผู้เรียนทุกช่วงวัยมีทักษะที่จำเป็นต่ออนาคตในศตวรรษที่ 21 มีสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรสถานศึกษา มีคุณลักษณะพื้นฐานตามพระบรมราโชบายด้านการศึกษา และมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 จึงมีการกำหนดกรอบดำเนินงานเพื่อพัฒนาผลลัพธ์ของการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน ตามมาตรฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) มาตรฐานที่ 1 ผลลัพธ์ของการเรียนรู้ เป็นกรอบแนวทางที่ทำให้คณะครูสามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ที่พัฒนาผู้เรียนได้ตรงเป้าหมาย อีกทั้งในปัจจุบันมีการจัดการอบรมพัฒนาครูให้

มีการจัดทำสื่อการสอน การปรับปรุงแบบการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นพัฒนาความสามารถของผู้เรียนเน้นให้ผู้เรียนกล้าแสดงออก พัฒนาความสามารถในการสื่อสาร ใช้ภาษาในการถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ พัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์สถานการณ์ต่างๆ อย่างชาญฉลาด ตัดสินใจแก้ปัญหาโดยการนำความรู้จากการเรียนปรับประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวัน เกิดทักษะชีวิต ทักษะในการอยู่ร่วมกันในสังคม รู้จักการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม รู้เท่าทันสื่อเทคโนโลยี ใช้งานอย่างถูกต้องและเหมาะสม และการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถวิเคราะห์ตนเองและความต้องการของตนเอง นำไปสู่การนำตัวเองในการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดตามความสนใจ ความถนัดด้วยวิธีการที่หลากหลายและแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม นอกจากนี้สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 เน้นให้ความสำคัญกับชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์โดยการจัดกิจกรรมวันสำคัญต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้ซึมซับวัฒนธรรมที่ดีงาม และการเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กล่าวว่า คุณภาพผู้เรียน หมายถึง ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการวิชาการ ประกอบด้วยความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร การคิดคำนวณ การคิดประเภทต่างๆ การสร้างนวัตกรรม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร การมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่เป็นค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด ความภูมิใจในท้องถิ่น และความเป็นไทย การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย รวมทั้งสุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของอำภา น้อยสนิท, พงนิย มั่งคั่ง และอำนาจ บุญประเสริฐ (2565) ที่พบว่า คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของปณัฏฐา สุนทร มัจฉะ และกัญญ์รัชการย์ เลิศอมรศักดิ์ (2567) ที่พบว่า คุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของวัชรระ บุญเลิศ, ศักดิ์สิทธิ์ ชัดติยาสุวรรณ และพิชัย สุริยะสุขประเสริฐ (2567) ที่พบว่า คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการสถานศึกษากับคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 พบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีความสัมพันธ์ลักษณะคล้ายตามกันอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 มีระดับการบริหารจัดการสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก และคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน แสดงให้เห็นว่า การบริหารจัดการสถานศึกษาอยู่ในระดับใด คุณภาพผู้เรียนจะสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดกรอบแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมสมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน รวมไปถึงการนิเทศ กำกับ ติดตามครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของจิรัสสา ไสยแก้ว, บำรุง ศรีนวลปาน และกุสุมา ใจสบาย (2561) ที่พบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษากับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอำภา น้อยสนิท, พงนิย มั่งคั่ง และอำนาจ บุญประเสริฐ (2565) ที่พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 มีความสัมพันธ์ลักษณะคล้ายตามกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติพงษ์ ศรีสาลี, ลินดา นาคโปย และพรทิพย์ อ้นเกษม (2567) ที่พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ลักษณะคล้ายตามกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยในครั้งนี้ คือ การบริหารจัดการสถานศึกษากับคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ดังนี้

1. การบริหารจัดการสถานศึกษา ตามหลักการของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2567) ในมาตรฐานที่ 2 การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา มี 10 ตัวชี้วัด ได้แก่

1.1 วิสัยทัศน์ พันธกิจ และค่านิยมของสถานศึกษา คือ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งภายในภายนอกมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และค่านิยมของสถานศึกษาที่สะท้อนผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา

1.2 นโยบาย ทิศทาง กลยุทธ์และแผนงานสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจ คือ สถานศึกษากำหนดนโยบาย ทิศทาง กลยุทธ์และแผนงานที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และค่านิยมของสถานศึกษา มีการบริหารงานอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถวัดความสำเร็จได้ มีการประเมินกลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยมีการนำผลการประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกครั้งก่อนมาเป็นส่วนหนึ่งในการปรับปรุงพัฒนาตามข้อเสนอแนะอย่างเป็นรูปธรรม และรายงานผลการดำเนินงานต่อสาธารณชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการและบริหารจัดการด้วยหลักธรรมาภิบาล คือ ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการ มีกระบวนการบริหารจัดการด้วยหลักธรรมาภิบาล สามารถสร้างแรงบันดาลใจและความร่วมมือของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ และรับฟังข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย

1.4 แผนงานและการดำเนินงานด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา คือ สถานศึกษาจัดทำแผนงานพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา มีการดำเนินงานตามแผนงานในการพัฒนาความรู้ ทักษะวิชาชีพ การจัดการความเสี่ยง ความปลอดภัย และการดูแลคุ้มครองผู้เรียนจากการถูกรังแก และถูกคุกคามที่สอดคล้องกับสภาพและบริบทของสถานศึกษา

1.5 กระบวนการนิเทศการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ คือ สถานศึกษามีการนิเทศและประเมินผลการปฏิบัติงาน นำผลการประเมินการปฏิบัติงานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ และช่วยเหลือ แนะนำ ส่งเสริมกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

1.6 การใช้สื่อ อุปกรณ์ ระบบเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา คือ สถานศึกษามีระบบเทคโนโลยีที่สนับสนุนการจัดการศึกษา มีการใช้สื่อ อุปกรณ์ที่เหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมการพัฒนาตนเองของครูและบุคลากรทางการศึกษา มีการประเมินผลการใช้ระบบเทคโนโลยี สื่อ อุปกรณ์และปรับปรุงพัฒนาอย่างเหมาะสมกับผู้เรียนและบริบทของสถานศึกษา

1.7 การจัดสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ คือ สถานศึกษามีอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อม พื้นที่สำหรับทำกิจกรรมการเรียนรู้ สิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอ ปลอดภัย

ถูกสุขลักษณะ เหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้และสนับสนุนการพัฒนาตนเองของผู้เรียน มีแผนการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ มีมาตรการรักษาความปลอดภัยที่ตรวจสอบได้ มีการประเมินความเสี่ยงตามบริบทสถานศึกษา ชักซ้อมขั้นตอนในการรักษาความปลอดภัยและปรับปรุงมาตรการการดำเนินงานทุกด้าน

1.8 สวัสดิการ สวัสดิภาพ แนวทางการป้องกันโรค อุบัติภัย ภัยพิบัติ คือ สถานศึกษามีการจัดสวัสดิการ โภชนาการที่ดี มีสถานที่รับประทานอาหาร ห้องน้ำถูกสุขลักษณะจัดสวัสดิภาพสำหรับผู้เรียน ตรวจสอบเฝ้าระวังสุขภาพ มีแนวทางป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรค ติดตามเฝ้าระวังป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ มีการชักซ้อมขั้นตอนในการรักษาความปลอดภัยด้านภัยพิบัติร่วมกับผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีการปรับปรุงพัฒนาแนวทางการดำเนินการทุกด้าน

1.9 ระบบและกระบวนการช่วยเหลือผู้เรียน คือ สถานศึกษามีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ได้แก่ การรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองผู้เรียน การส่งเสริมผู้เรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งต่อผู้เรียนกรณีที่มีความจำเป็น

1.10 การเสริมสร้างเครือข่ายผู้ปกครอง องค์กร และชุมชน เพื่อความร่วมมือในการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน คือ สถานศึกษามีฐานข้อมูล มีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานภายนอก สื่อสารให้ความรู้ สร้างความเข้าใจ เกี่ยวกับการศึกษาและการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสม มีการสร้างเครือข่ายสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การดำเนินการร่วมกัน เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

2. คุณภาพผู้เรียน ตามหลักการของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2567) ในมาตรฐานที่ 1 ผลลัพธ์ของการเรียนรู้ มี 3 ตัวชี้วัด ได้แก่

2.1 ผู้เรียนมีสมรรถนะตามหลักสูตรสถานศึกษา คือ ผู้เรียนมีสมรรถนะตามหลักสูตรสถานศึกษา สามารถประยุกต์ใช้ทั้งความรู้ ทักษะ และเจตคติ ในการพัฒนาการเรียนรู้ การแก้ปัญหา การปรับตัวให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง และการดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษา

2.2 ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรสถานศึกษา คือ ผู้เรียนมีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ รวมทั้งมีจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม ให้ความสำคัญต่อการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น สิ่งแวดล้อม ประเพณีวัฒนธรรมไทย ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความเคารพ และมีความพร้อมใช้ชีวิตในบริบทต่างๆ ของการเป็นพลโลก

2.3 ผู้เรียนสามารถนำตนเองในการเรียนรู้ คือ ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง ผ่านกระบวนการคิด ตามความสนใจ ความถนัด ด้วยวิธีการและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย สามารถประเมินการเรียนรู้ของตนเองได้ โดยสรุปองค์ความรู้การวิจัยดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 การบริหารจัดการสถานศึกษากับคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรี เขต 2

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

จากการศึกษาการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาารายด้านพบว่า ด้านสวัสดิการ สวัสดิภาพ แนวทางการป้องกันโรค อุบัติภัย ภัยพิบัติ มีค่ามัธยฐานเลขคณิตน้อยที่สุด ผู้บริหารควรมีการจัดสวัสดิการ โภชนาการที่ดี สถานที่รับประทานอาหารและห้องน้ำถูกสุขลักษณะ และมีมาตรการในการป้องกันโรค อุบัติภัย และภัยพิบัติที่ชัดเจนเพื่อคำนึงถึงความปลอดภัยของนักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา

1.1 จากการศึกษาคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาารายด้านพบว่า ด้านผู้เรียนสามารถนำตนเองในการเรียนรู้ มีค่ามัธยฐานเลขคณิตน้อยที่สุด ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ นำไปสู่การปฏิบัติ รู้จักการวิเคราะห์ตนเองและ

การพัฒนานตนเองให้สำเร็จตามเป้าหมาย

1.2 จากการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการสถานศึกษากับคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 มีความสัมพันธ์กัน แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารมีการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ดีมากเท่าใด คุณภาพผู้เรียนก็จะมีผลลัพธ์ในลักษณะคล้ายตามกัน ดังนั้นการบริหารจัดการสถานศึกษาถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานสถานศึกษาและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงควรมีการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยมุ่งเน้นในการนำผลการประเมินคุณภาพมาใช้ในการวิเคราะห์สถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และค่านิยมของสถานศึกษา มีการใช้กลยุทธ์และแผนงานที่มุ่งเน้นพัฒนาผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนทั้งด้านสมรรถนะที่สำคัญ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ส่งเสริมให้ครูพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีทางการศึกษา จัดสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ โดยผู้บริหารมีการนิเทศ กำกับ ติดตามผล และมีแนวทางการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้ตรงตามเป้าหมายของสถานศึกษาและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษากับคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ

2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา

2.3 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

- กิตติพงษ์ ศรีสาไล, ลินดา นาคโปย และพรทิพย์ อ้นเกษม. (2567). การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. วารสารสิรินธรปริทรรศน์, 25(2), 1053.
- จิรัชสา ไสยแก้ว, บำรุง ศรีนวลปาน และกุสุมา ใจสบาย. (2567). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. วารสารบัณฑิตศึกษา, 15(69), 161.
- ณิรดา เวชญาลักษณ์. (2567). ภาวะผู้นำ แนวคิด ทฤษฎีเพื่อการประยุกต์ใช้ในการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปณัฏฐา สุนทรหมัจฉะ และกัญญ์รัชการย์ เลิศอมรศักดิ์. (2567). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2. วารสารสังคมศาสตร์ปัญญาพัฒนา, 6(2), 290.
- วัชร บัญญัติ, ศักดิ์สิทธิ์ ชัดติยาสุวรรณ และพิชัย สุริยะสุขประเสริฐ. (2567). การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. วารสารรัชต์ภาคย์, 18(58), 372.
- ศิริชัย กาญจนวาสี, ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ และดิเรก ศรีสุขโข. (2559). การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2. (2567). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567. ราชบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2. (2567). รายงานการสังเคราะห์ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self Assessment Report). ราชบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2567). คู่มือกรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอก พ.ศ. 2567-2571 ฉบับสถานศึกษาและผู้ประเมินภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: การกิจส่งเสริมและพัฒนาสัมพันธ์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: 21 ชิ้นรู้.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. กรุงเทพมหานคร: พรักหวานกราฟฟิค.
- อำภา น้อยสนิท, พงนิย มั่งคั่ง และอำนาจ บุญประเสริฐ. (2565) การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 19(87), 22.
- Best, John W. (1970). Research in Education. New York: Prentice.
- Krejcie, Robert V. and Daryle W Morgan. (1970). Determining Sample Size for Research Activities". Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607-610.